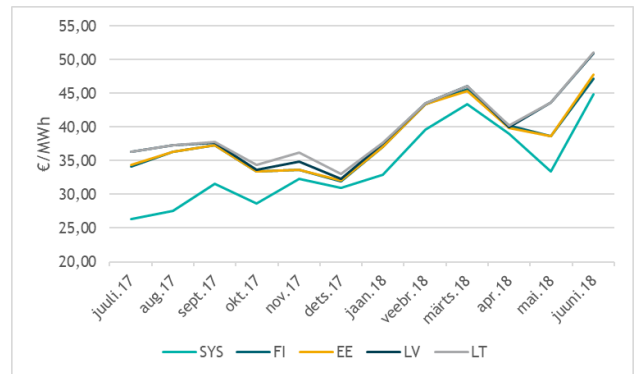

Energiaturud - 2018 juuni

20.07.2018

- Põhjamaade elektribörsi Nord Pool Eesti hinnapiirkonna keskmine hind oli juunis 47,79 €/MWh; süsteemihind oli 44,8 €/MWh;
- Soome hind oli Eesti hinnast 0,62 euro võrra madalam, Läti hind 3,12 euro võrra kõrgem;
- Leedus gaasibörsil GET Baltic kaubeldud maagaasi hind oli Eesti hinnapiirkonnas 21,92 €/MWh, tõustes võrreldes maiga 15,2%. "Baltic Gas Spot Indexi (BGSI)" hind oli 20,33 €/MWh, tõustes maiga võrreldes 2,4%;
- Konkurentsiamet kooskõlastas Euroopa ühise võrgumudeli meetodika pikkade ajavahemike jaoks (CGMM-v2-plus). Meetodika on leitav Eleringi veebilehel ([link](#)).
- 12. juunil avasid Euroopa süsteemihaldurid ja elektribörsid ühise üleeuroopalise päevasese kauplemise süsteemi XBID, mis võimaldab elektriga erinevate pakkumispirkondade vahel kaubelda tund enne tarnet ([link](#)).

Viimase 12 kuu keskmised hinnad

Juuni 2018 (€/MWh)	Min tunnihind	Keskmine hind	Max tunnihind
NP Süsteem	30,08	44,80	54,52
NP Soome	4,34	47,17	81,54
NP Eesti	4,34	47,79	81,54
NP Läti	4,34	50,91	94,08
NP Leedu	4,34	50,91	94,08

Energiahinnad

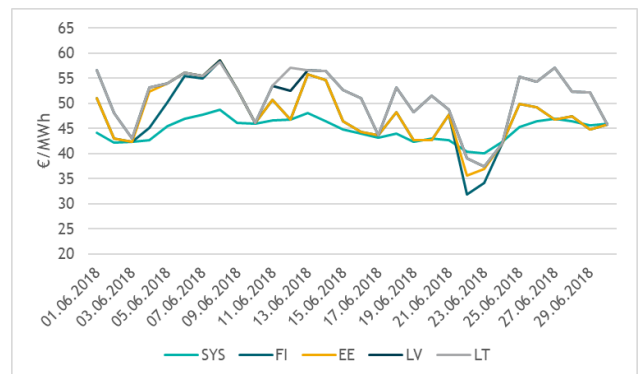
Elektri börsihinnad

Elektribörs	Keskmine hind (€/MWh)			
	2018 juuni	2018 mai	2017 juuni	
Nord Pool (SYS)	44,80	33,45	24,61	
EPEX* (base/ peak)	ELIX	34,17 / 36,13	23,95 / 24,66	26,50 / 26,94
	PHELIX	42,42 / 43,61	33,54 / 34,18	30,00 / 30,26
	France	42,32 / 45,20	34,42 / 36,51	32,71 / 34,79

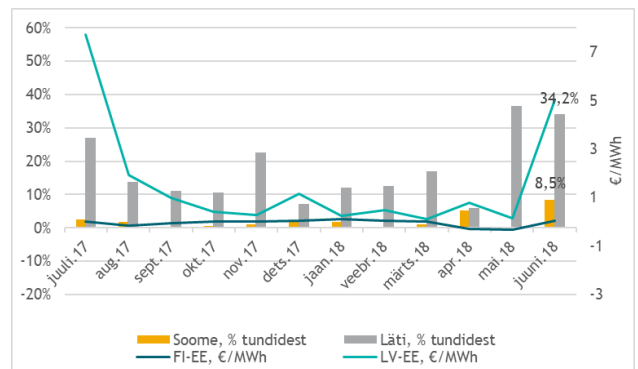
* EPEX - European Power Exchange

Põhjamaade elektribörsi Nord Pool (NP) juuni hinnad tõusid kuises võrdluses kõikides hinnapiirkondades, kõrgeim oli hind Lätis ja Leedus. Süsteemihind tõusis eelmise kuuga võrreldes 34%. Protsentuaalselt tõusis võrreldes eelmise kuuga enim Norra ja Rootsi piirkondade hind. Hinda kujundavatest teguritest on ülevaade [Energiahindade mõjurid](#) all.

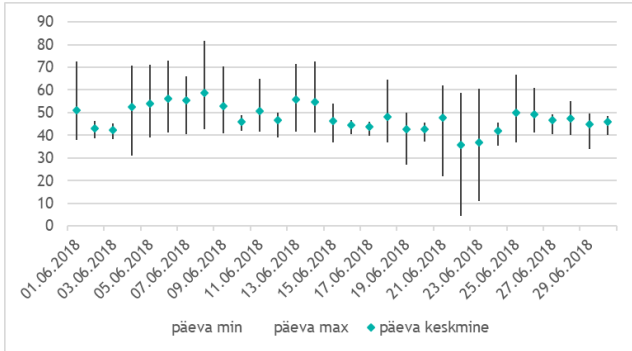
NP hinna- piirkond	Keskmine hind (€/MWh)		
	2018 juuni	2018 mai	2017 juuni
Eesti	47,79	38,66	30,65
Läti	50,91	43,69	38,36
Leedu	51,05	43,69	38,36
Soome	47,17	38,63	30,64

NP päeva keskmised hinnad 2018. aasta juunis

Viimase 12 kuu NP Eesti hinnapiirkonna järgmise päeva hindade erinevus Soome ja Lätiga võrreldes

NP Eesti hinnapiirkonna hindade volatiilsus juunis 2018

40,7% Nord Pool Eesti hinnapiirkonna juuni järgmise päeva tunnihindadest jäid vahemikku 40-45 €/MWh. Suuri päevasiseid miinimum- ja maksimumhindade erinevusi juunis ei esinenud.

Maagaasi hulgituru hind

Info Balti riikide ühtse gaasiturutehingute kohta on kättesaadav GET Balticu [koduleheküljel](#).

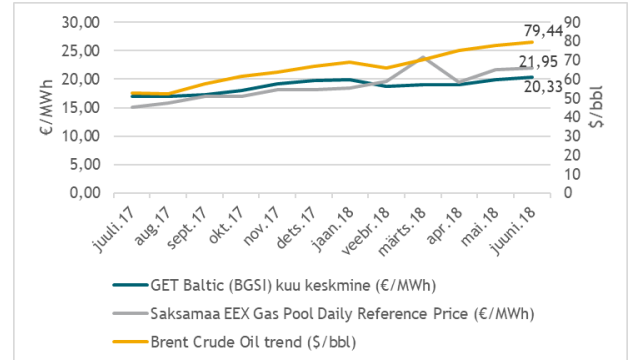
Kuigi Eesti gaasisüsteem ei ole võrgu kaudu ühendatud Soome ega Kesk-Euroopa gaasivõrguga, toome võrdluse huvides ära ka naaberturgude hinnainfo.

Juuni 2018 (€/MWh)		Keskmine hind	Kuine muutus	Min hind	Max hind
GET Baltic	BGSI*	20,33	2,4%	19,9	23,2
	Eesti	21,92	15,2%	21,5	23,2
	Läti	21,42	8,1%	21,0	22,6
	Leedu	20,32	2,3%	19,9	23,0
Soome Kaasupõrssi**		22,9	5,41%	19,4	24,4
GASPOOL***		21,95	2,1%	21,5	23,0

* BGSI - Baltic Gas Spot Index

** Võrdluse huvides teisendatud ülemisele kütteväärtusele: Eestis ja Leedus kasutatakse gaasi ostu-müügi lepingutes ülemist kütteväärtust, Soome gaasibörsil aga alumist kütteväärtust. Kuna alumise ja ülemise kütteväärtuse vahe on keskmiselt 10%, on hindade võrdlemiseks Kaasupõrssi hindu korregeeritud 10% võrra.

*** EGSI - European Gas Spot Index

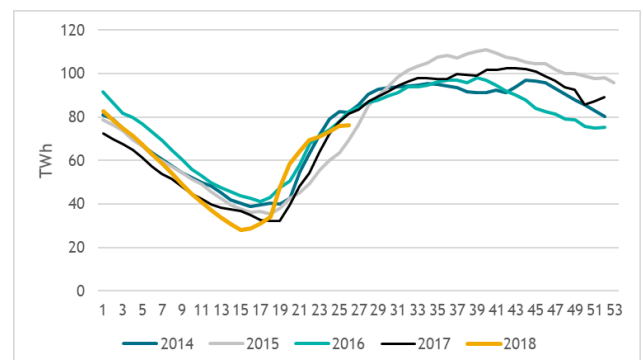
Viimase 12 kuu keskmised maagaasi hulgituru hinnad

Energiahindade mõjurid

Olulisemad energiahindade mõjurid:

- veeolud Põhjamaade hüdroreservuaarides ja Läti Daugava jões - mõju Baltikumi elektri börsihinnale;
- CO₂ emissioonikvootide hinnad - mõju elektri hulgituruhindadele läbi elektritootmiseks kasutatavate CO₂-mahukate kütuste kasutamise kulu;
- kütuste maailmaturu hinnad - mõju maagaasi hinnale, kuna paljud maagaasi lepingud ning sealhulgas ka Eesti Gaasi poolt Gazpromilt ostetava maagaasi leping seob ostuhinna maailmaturu kerge kütteõli (Gasoil 0,1%) ja raske kütteõli (FuelOil 1,0%) viimase üheksa kuu keskmise hinnaga;
- euro ja dollari kurss - kuna kütuste hinnad maailmaturul määratakse USA dollarites, mõjutab maagaasi impordihinda ka euro ja USD kurss - dollari tugevnemine muudab kütuse kallimaks.

Põhjamaade (Norra, Rootsi ja Soome) hüdroreservuaaride täituvus oli juuni lõpus ca 63% tasemel maksimaalsest (100% 02.01.2012 121 429 GWh), mis on eelmise aasta sama aja tasemest ligi 5 protsendipunkti võrra madalam.

Hüdroreservuaaride täituvus Põhjamaades 2014-2018

Elektri ja maagaasi hinna mõjurid	Juuni 2018	Mai 2018
CO ₂ emissioonikvootide hind (min ... max €/t)	14,21 ... 16,1	12,92 ... 16,28
€/§ kurss kuu viimasel pangapäeval	1,1658	1,1699
Toornafta hind (Brent) (§/bbl) kuu lõpu seis	79,44	77,59

Juunis tõusis toornafta hind 79,44 dollarini barrelist. Jätkuvalt on tõusnud ka CO₂ emissioonikvootide hinnad, mis jäid juunis vahemikku 14,21-16,1€/t.

Võimsusvood

Elektrienergia järgmise päeva kaubanduslikud vood

Juuni 2018*	Võimsusvoog, tunde	Turule antud võimsusest kasutatud	100% turule antud võimsusest kasutuses, tunde	Pudelikael ELBAS kauplemise järel, tunde
EE>FI	82/720 (50/744)	2% (0,8%)	0/720 (0/744)	0/720 (0/744)
FI>EE	589/720 (638/744)	37,7% (36,8%)	59/720 (3/744)	62/720 (3/744)
EE>LV	672/720 (729/744)	65,3% (67,1%)	247/720 (273/744)	227/720 (242/744)
LV>EE	34/720 (9/744)	1% (0,1%)	0/720 (0/744)	0/720 (0/744)

* Võrdlus eelmise kuuga

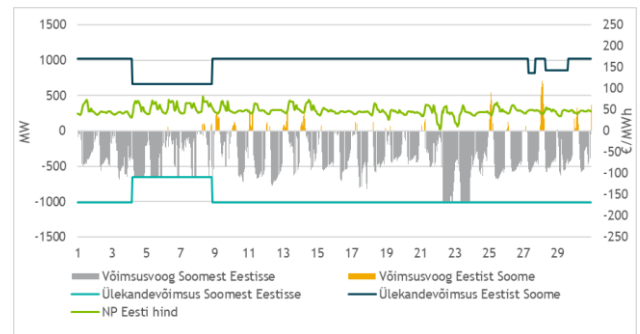
Juuni 2018*	Piirang, tunde	Pudelikaela tunnid normaalrežiimil**	Rampimise piirang, tunde***
EE>FI	154/720 (12/744)	0/720 (0/744)	1/720 (0/744)
FI>EE	112/720 (12/744)	25/720 (3/744)	
EE>LV	720/720 (744/744)	0/720 (0/744)	-
LV>EE	338/720 (264/744)	0/720 (0/744)	

* Võrdlus eelmise kuuga

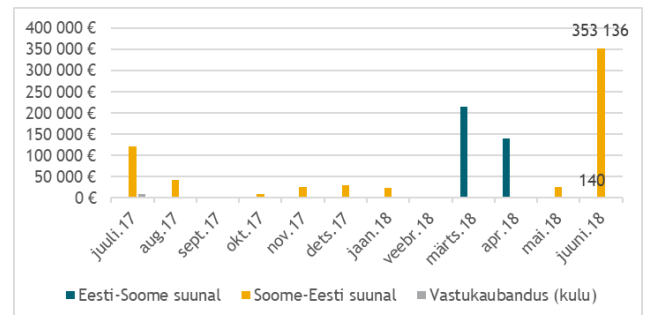
** Normaalrežiimiks loetakse aega, mil elektrisüsteemis ei toimunud hooldus- või remonttöid

*** Alalisvooluühenduste rampimise piirang tähendab, et kõiki turutehinguid ei olnud võimalik täita, sest võimsusvoog EstLinkidel ei tohi muutuda üle 600 MW tunnisi. Tegemist ei ole EstLinkidest tingitud tehnilise piiranguga, piirang on vajalik Põhjamaade sünkronala elektrisüsteemide töökindla talitluse tagamiseks.

Eesti-Soome

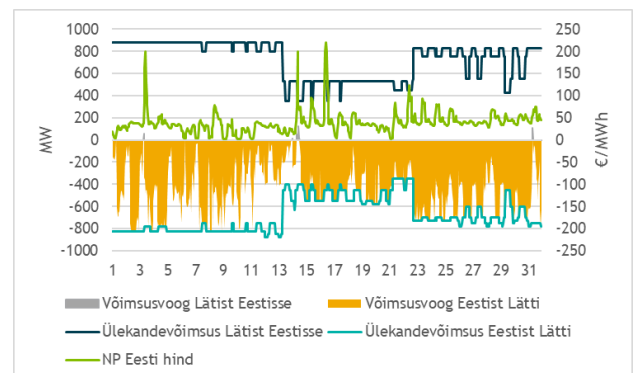

NP Eesti ja NP Soome vahelised võimsusvood 2018. a juunis

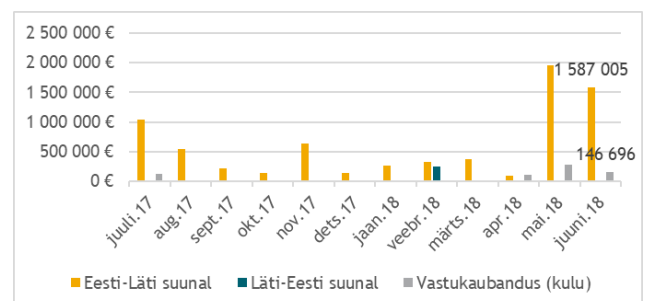

Viimase 12 kuu ülekandevõimsuse jaotamise tulu ja vastukaubanduse kulu EstLink kaablite omanikele

Eesti-Läti

NP Eesti ja NP Läti vahelised võimsusvood 2018. a juunis

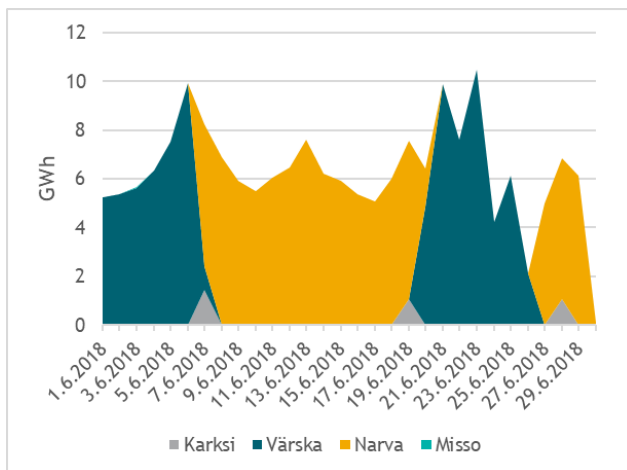

Viimase 12 kuu ülekandevõimsuse tulu ja vastukaubanduse kulu Eesti-Läti piiril

Gaasivood

Juuni 2018	Tehniline läbilaskevõime (GWh/päev)		Tipukoormus (GWh/päev)	Kogus (GWh)
	Max rõhul	Tegelik (keskmine)		
Karksi	73,5	2,9	1,5	3,6
Värskas	42,0	24,3	10,5	86,2
Narva	31,5	12,1	7,6	97,9

Juunis toimus Eesti gaasivarustus Karksi, Värskas ja Narva gaasimõõtejaamade (GMJ) kaudu. Kuu lõikes jäi gaasivoog Eesti süsteemi päevas 0,1 ja 10,5 GWh vahele. Seoses diagnostikatöödega Valdai-Pihkva-Riia ülekandorustikul tagasti Eesti gaasitarned 07.-18.06 ja alates 27.06 Narva sisendpunkti kaudu.

Füüsiline gaasivoog Eesti gaasisüsteemi piiripunktides 2018. aasta juunis

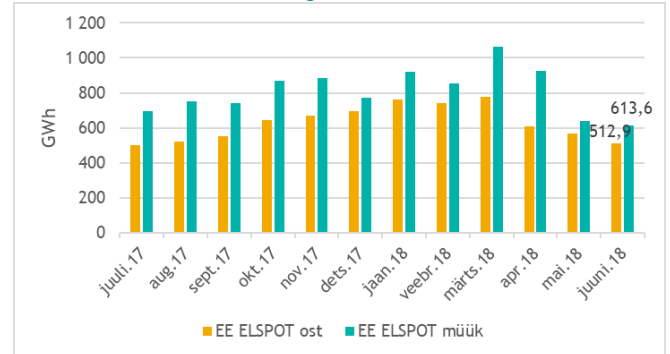
Bilansiplaanide mittekinnitamist ja pro-rata meetodil ülekandevõimsuse jaotamist esines juunis 5 päeval.

Juunis kasutati jaotatud võimsust järgnevalt:

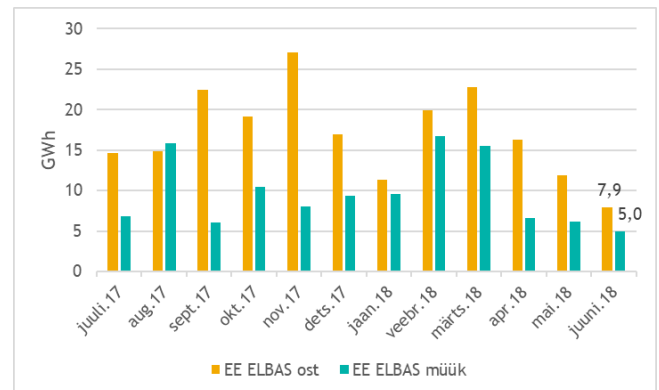
Asjaomane punkt (kWh/d)	Kuine kindel võimsus	Järgmise päeva kindel võimsus	Päevasisene kindel võimsus	Implicit-Järgmise päeva kindel võimsus
Karksi sissevool	0	2 583 500	104 418	652 000
Värskas sissevool	150 300 000	37 942 226	14 402 227	0
Misso sissevool	0	9 658	634	0

Energiakogused

Elektri kaubanduslikud kogused

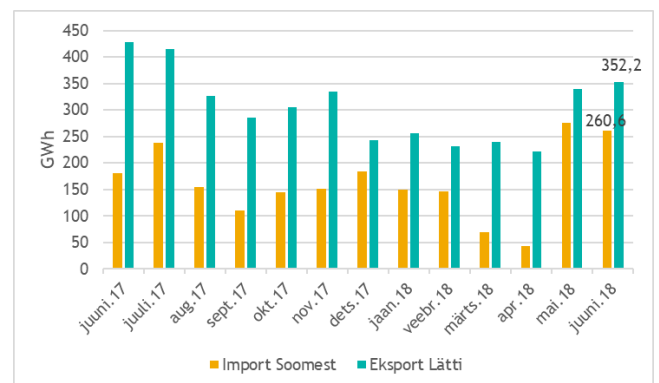

Viimase 12 kuu NP järgmise päeva (ELSPOT) Eesti hinnapiirkonnas ostetud ja müüdud kogused

Viimase 12 kuu NP päevasele turul (ELBAS) kaubeldud kogused

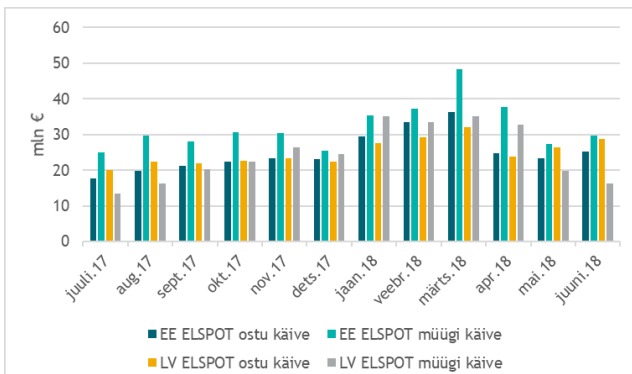
Eesti turuosalisel ostel juunis siseriiklikuks tarbimiseks elektrit järgmise päeva (ELSPOT) ja päevasisesel (ELBAS) turult kokku 89,7% ulatuses ehk 520,8 GWh. Eestis toodetud elektrist müüdi järgmise päeva ja päevasisesel turul 90,6% ehk 618,6 GWh.

Viimase 12 kuu NP Eesti hinnapiirkonna järgmise päeva turu (ELSPOT) import Soomest ja eksport Lätti

NP Eesti hinnapiirkonna juuni järgmise päeva ostetud koguste käive oli 25,3 mln eurot ja NP Läti piirkonnas 28,9

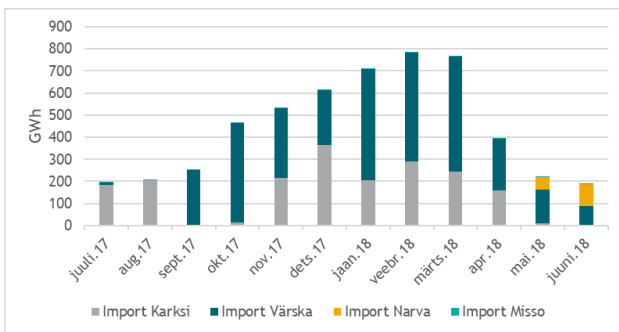
mln eurot. Müüdnud elektrienergia käive oli Eesti hinnapiirkonnas 29,6 mln eurot ja Läti hinnapiirkonnas 16,3 mln eurot.

Viimase 12 kuu NP Eesti ja NP Läti hinnapiirkondades ostetud ja müüdnud koguste käive

Maagaasi import

Juunis imporditi maagaasi Eestisse 187,7 GWh. Maiga võrreldes on seda 14,3% vähem ning 2017. a juuniga võrreldes 1,4% rohkem. Enamik gaasist imporditi Värskas ja Narva GMJ kaudu.

Viimase 12 kuu jooksul Eestisse imporditud maagaasi kogused

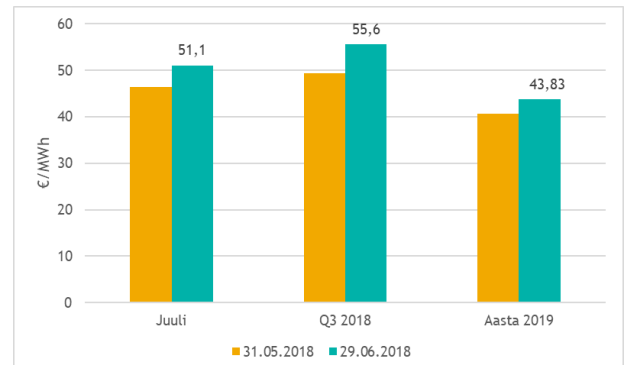
Bilansiplaanide järgi importisid bilansihaldurid juunis gaasi Karksi, Värskas, Narva ja Misso piiripunktide kaudu.

Maagaasi kütteväärtus

	Juuni 2018	Mai 2018
Wobbe arv (kWh/m ³)	13,81	13,79
Alumine kütteväärtus (kWh/m ³)	9,453	9,416
Ülemine kütteväärtus (kWh/m ³)	10,47	10,44

Elektri tulevikutehingud

Nasdaq OMX Commodities 2018. aasta juuni viimase kauplemispäeva (29.06.2018) tulevikutehingute põhjal kujuneb Nord Pool elektribörsi süsteemihinnaks 2018. a juulis 47,25 €/MWh. EPAD Tallinn lepingute sulgemishind oli 2018. aasta juuli tootel 3,85 €/MWh ehk tehingute põhjal kujuneb juuli keskmiseks elektrienergia hinnaks NP Eesti hinnapiirkonnas 51,1 €/MWh (mai lõpu tehingute põhjal 46,4 €/MWh).

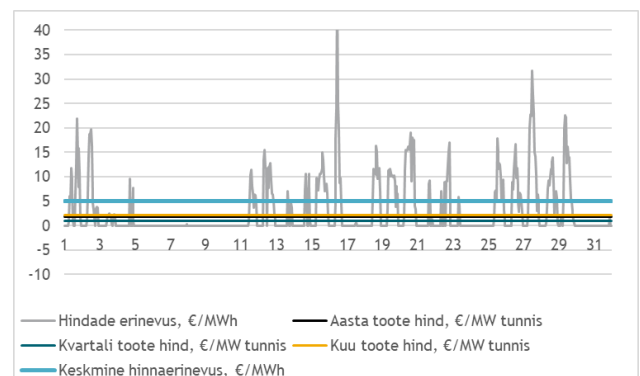
NP EE hinnapiirkonna eeldatav hind Nasdaq OMX tulevikutehingute hindade põhjal

EEX Power Derivatives futuurid, €/MWh	2019. a futuuride baas- ja tipukoormuse tunnihind	
	29.06.2018	31.05.2018
Phelix Power Futures (Saksamaa)	43,14/53,55	38,46/42,95
French Financial Futures (Prantsusmaa)	48,25/61,98	46,48/58,67

Limiteeritud PTR-ide oksjon Eesti-Läti piiril

Eesti ja Läti süsteemihaldurite Elering ja Augstsprieguma tükks kokkuleppe kohaselt rakendatakse Eesti ja Läti vahelisel piiril osaliselt elektri ülekandevõimsuste limiteeritud otsest jaotusmehhanismi.

Oksjon	Kuup.	Kogus MW	Hind, €/MW tunnis	Osalejad (edukad/kokku)	Tegelik hinnavahe, €/MWh
Y-2018	20.09.17	300	1,85	9/10	-
Q3-18	16.05.18	50	6,73	8/9	-
Juuni-2018	23.05.18	150	2,20	7/9	3,12
Juuli-2018	20.06.18	150	4,10	5/9	-

Limiteeritud PTR võrdlus NP Eesti ja Läti hinnapiirkonna hinnaerinevusega 2018. a juunis

Juunis oli süsteemihaldurite riskimaandamisinstrumentide kulu 446 385 eurot.

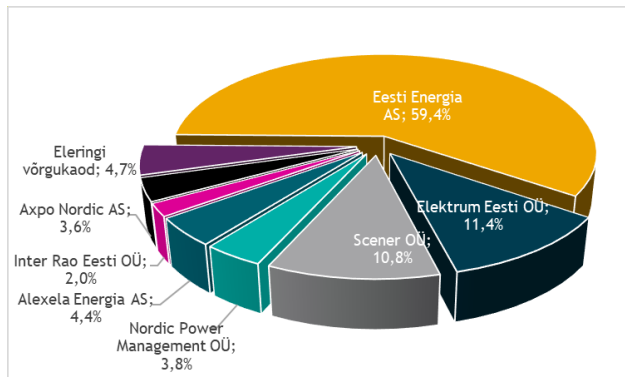
20.06.2018 toimus oksjon juuli võimsusele Eesti-Läti piiril. Sel oksjonil osales kokku üheksa turuosalist ja müüdi 150 MW igaks kuu tunniks - võimsus jagunes viie turuosalise vahel. Toote hinnaks kujunes 4,10 €/MW tunni kohta.

Vastavalt süsteemihaldurite vahelisele lepingule korraldab alates 30.11.2016 oksjonid AS "Augstsprieguma tīkls". Täiendav teave oksjoni tulemuste, tingimuste, kalendri ja registreerimisvormi kohta on kättesaadav Eleringi [veebilehel](#) ja AS "Augstsprieguma tīkls" [veebilehel](#). 2019. aastal läheb võimsuste oksjonite korraldamine üle-Euroopalisele platvormile (Singel Allocation Platform (SAP), mida haldab ettevõtte JAO (<http://www.jao.eu>) ([link](#)).

Bilansihaldurite portfellid

Tabelites on bilansihaldurite portfellide osakaalud süsteemi tarbimisest arvutatud bilansihalduri bilansipiirkonnas mõõdetud tarbimise kogumahu alusel. Bilansiportfellide turuosad ei ühti bilansihaldurite enda osadega elektri ja gaasi müügil lõpptarbijatele, kuna bilansiportfell sisaldab ka portfelli kuuluvate teiste müüjate elektri- ja gaasikoguseid.

Elekter

Bilansihaldurite portfellid esialgsete tarbimismahude alusel juunis 2018

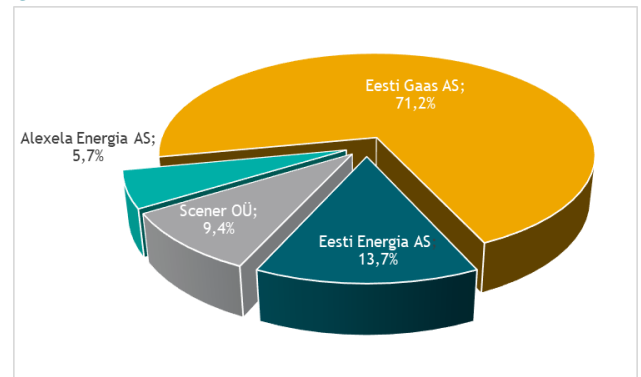
Kõik Eesti bilansihaldurite portfellides olevad elektri avatud tarnijad ja võrguettevõtjad on toodud Eleringi [veebilehel](#).

Osakaal EES tarbimisest, %	Juuni 2018	Mai 2018	Aprill 2018
Eesti Energia AS	59,4	60,5	61,2
Elektrum Eesti OÜ	11,4	11,3	11,0
Scener OÜ	10,8	10,4	10,2
Alexela Energia AS	4,4	4,7	5,1
Nordic Power Management OÜ	3,8	3,3	2,7
Axpo Nordic AS	3,6	3,6	3,9
Inter Rao Eesti OÜ	2,0	1,9	1,8
Eleringi võrgukaod	4,7	4,3	4,1

Bilansihaldurite portfellide osakaalud vastavalt tootmismahtudele jagunesid järgnevalt:

Osakaal EES tootmisest, %	Juuni 2018	Mai 2018	Aprill 2018
Eesti Energia AS	83	86,2	86,8
Scener OÜ	9	6,9	6,7
Nordic Power Management OÜ	4	4,2	3,9
Fortum Eesti AS	2,1	1,4	1,5
Elektrum Eesti OÜ	0	0,6	0,7
Alexela Energia AS	1	0,6	0,4

Gaas

Bilansihaldurite portfellid esialgsete tarbimismahude alusel juunis 2018

Kõik Eesti bilansihaldurite portfellides olevad gaasi avatud tarnijad ja võrguettevõtjad on toodud Eleringi [veebilehel](#).

Osakaal tarbimisest, %	Juuni 2018	Mai 2018	Aprill 2018
Alexela Energia AS	5,7	6,2	4,2
Baltic Energy Partners OÜ*	0	0	0
Eesti Energia AS	13,7	8,6	6,3
Eesti Gaas AS	71,2	75,2	83,3
Elektrum Eesti OÜ	0,02	0,02	0,03
Scener OÜ	9,4	9,9	6,2
Trafigura Trading (Europe) SARL*	0	0	0
Verum Plus AG*	0	0	0
Latvijas Gāze*	0	0	0

*Lõpptarbijatele gaasi ei müü

Allikad:

Nord Pool, Elering, European Energy Exchange AG (EEX), Nasdaq OMX, Amber Grid, GET Baltic, Kaasupõrssi, Platts, Euroopa Keskpank, Bloomberg

* Käesolevat raportit ja selle lisasid ei saa käsitleda juriidilise, finantsalase või muu nõuandena ega ettepanekuna osta või müüa maagaasi, elektrienergiat või finantsinstrumente. Elering ei vastuta kulude või kahjude eest, mis raportis ja selle lisades toodud informatsiooni kasutamise seoses võivad tekkida.